

פרשת וארא

ויבלע מטה אהרן את מטותם (ז, יב)

הזמיר הגדול

מהו השקר הגדול ביותר? זוהי ההנחה שמנסים להחדיר בנו, שיש שתי תפיסות עולם מנוגדות. דרך התורה מצד אחד, והמדע מהעבר השני. כאילו שאותו בורא עולם, לא הוא שיצר את המדע והוא שהנחיל לנו את התורה, והוא הוא שציוה עלינו: "ובחרת בחיים!" **אמת, יש רק אחת: "וה' אלקים אמת"!**

לא שאין הבדל בין דרך התורה לדרך המדע, אבל זהו הבדל שכולו לרעת המדע: דרך התורה היא מלמעלה למטה, ודרך המדע הפוכה והוא עדיין לא הגיע לחצי הדרך. למה הכוונה? בתורה הקדושה כלולות כל החכמות וכלולים כל המדעים מיסודם. החל משורשי הבריאה הנסתרים, מהעולמות העליונים והספירות הקדושות, מסתרי תורת הקבלה, והשתלשלותם עד לעולמנו אנו. ומי שיודע ומכיר את השורשים והסיבות, מבין את התוצאות וההתפתחויות. לפיכך ידע שלמה המלך את כל סודות הטבע, והבין את כל ההתרחשויות בעולם. את הכל כותב רבינו הרמב"ן זצ"ל בהקדמתו לפירוש התורה ידע שלמה המלך מן התורה!

המדענים הולכים בדרך הפוכה. הם מתבוננים בטבע, ומנסים לעמוד על שורשיו. עד היכן יוכלו להגיע? יש רעידת אדמה. מדוע אירעה? אז הם מתחקים על מבנה האדמה, על "לוחות היבשה", על התנודות והלחצים, ובסיכומו של דבר אינם יודעים מאומה. מדוע אירע הרעש במקום מסויים, בעוצמה מסויימת? חזאי השירות המטאורולוגי הם חכמים מחוכמים. יודעים הכל על רום ושקע, על לחץ ומשקעים. משגרים לוויינים ומנתחים צילומים. אבל יומיים תמימים יכולים להתלות עננים מעל אזורינו, ולא להוריד טיפה אחת של גשמים. משום ששורשי הדברים, הרוח החיה שבהם, נסתרים ונעלמים מאיתנו. תלויים בסיתרי ההנהגה האלוקית, בשיקולי שכר ועונש, רחמים ודין. ובהם, אינם יודעים מאומה, אין הם עוסקים אלא בקליפה החיצונית, בתופעות הנראות לעין, ועל כן גם חכמתם קרויה "חכמה חיצונית" וספריהם "ספרים חיצוניים".

והתורה לא רק מגלה מה מתרחש בעולמות שמעלינו, מה הם שורשי הבריאה וכללי ההנהגה האלוקית. התורה גם משפיעה עליהם! לימודה מאיר את כל העולמות ומריק שפע עצום, ככתוב: "אם בחוקתי תלכו" שתהיו עמלים בתורה תזכו לכל הברכות שבתורה. "ובאמצעות קיום המצוות, הוא שולט ודורך על המזלות!"

יתר על כן: לא רק על העולמות משפיעה התורה, ומשפיעות המצוות. לא רק בהם מזריחות הן אור ומניבות שפע. אלא על האדם עצמו מזריחות הן אור, מרוממות ומזככות, ומשפיעות עליו שפע כה רב, ברוחניות ובגשמיות!

המדען מוסיף ידע. אבל הוא עצמו אינו מזדכך. מידותיו אינן מתעדנות ונשמתו אינה מתעלה כתוצאה מידעותיו. לא כן לומד התורה ושומר המצוות: "מרובה תורה מרובה חיים!"

משל, למה הדבר דומה? לשאה הפרסי ששמע, כי לקיסר סין הובא זמיר פלא. נוצותיו בצבע כסף, רגליו כעין הזהב, וציצת ראשו כיהלומים. קולו כפעמונים משובב נפש ומרגש נשמה. והוא נתון בכלוב זהב מעשה רשת אמן, עין לא ראתה! התקנא השאה ושלח את אנשיו ליערות, לצוד זן זה של זמיר פלאי. הלכו ושבו בידיים ריקות. אין עוד זמיר דומה! אבל השאה לא השלים עם המציאות, לא יתכן שקיסר סין יעלה עליו ויתפאר בזמירו. ציוה, ועשו לו כלוב זהב דומה, זהה לכלוב שבחצר הקיסר הסיני. ציוה, ומצאו ציפור דומה. אך נוצותיה, שחורות. רגליה, אדומות. וקולה אוי לאוזניים ששומעות. חנקוה וחנטוה, הפכה

פרשת וארא

לפוחלץ. את נוצותיה צבעו בצבע כסף, רגליה בזהב, ולראשה הדביקו עטרת יהלומים. העמידוה בכלוב, והציגוהו בהיכל המלך. המונים נהרו לחזות בה, וכולם פסעו על בהונות רגליהם. הסו, אמרו להם, הזמיר ישן...

זהו ההבדל התהומי בין תורה למדע. התורה מאירת עיניים, מתוקה מדבש ונופת צופים, פיקודיה ישרים, משמחי לב. אבל גם המדע מתפאר בהישגים ובחכמה, בברק וביופי. הם מציגים תרבות ואומנות, פאר והוד. אבל כל חכמתם, חיצונית היא. תרבותם, אך קליפה ריקנית. הבנתם, שיטחית. "זמיר דמה", פוחלץ קר ומת. ואילו התורה נובעת חיים ללא סוף, פועלת בחביוני עולמות, מגיעה ומפעילה הנהגות עליונות וספירות קדושות, תורת חיים!

רבינו עובדיה ספורנו זצ"ל הצביע על כך בפרשתנו. אהרן זורק את המטה לפני פרעה, והוא הופך לתנין. קורא פרעה לחרטומיו ואך הם משליכים את מטותיהם, וגם הם הופכים לתנינים. "ויבלע מטה אהרן את מטותם". מדוע? מסביר הספורנו: כי הם יצרו תנינים מתים, חסרי רוח חיים. ואילו התנין של אהרן היה חי ונושם, לכן בלע את תניניהם. זהו ההבדל שבין חכמת התורה לחכמות האחרות. חכמת התורה, תורת חיים, חיה היא, מלאה תוכן ופנימיות: "אשר נתן לנו תורתו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכינו!"

מקור: מעיין השבוע